

Asia C-45/19

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

24.1.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Juzgado Contencioso Administrativo A Coruña (A Coruñan
maakunnallinen hallintotuomioistuin, Espanja)

Ennakkoratkaisupyynnön tekemispäivä:

12.12.2018

Kantaja:

Compañía de Tranvías de La Coruña, S.A.

Vastaaaja:

Ayuntamiento de A Coruña

Pääasian kohde

Yhtäältä Ayuntamiento de A Coruñan 30.11.2016 tekemän päätöksen, jolla päätetään määrätä rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta 23.10.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007 (EUVL 2007, L 315, s. 1; jäljempänä asetus 1370/2007) 5 artiklan 5 kohdan nojalla kantajan A Coruñan keskustan alueen kaupunkijoukkoliikenteen ainoan linjaverkon käyttöoikeussopimuksen jatkoksi enintään kaksi vuotta ja tiedustella Euroopan komissiolta kantajan esityksestä kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltuvuudesta sen määrittelemiseksi, voidaanko käyttöoikeuden enimmäiskesto pidentää sopimuksessa määrättyyn voimassaolon päättymispäivään asti, ja toisaalta vastaajan 2.6.2017 tekemän päätöksen, jossa hylätään kantajan kyseistä 30.11.2016 tehtyä päätöstä koskeva oikaisuvaatimus, riitauttaminen kantajan toimesta.

Ennakkoratkaisupyyntö kohde ja oikeudellinen perusta

Ennakkoratkaisukysymyksen kohteena on asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa asetetun 30 vuoden määräajan alkamisajankohtaa koskeva tulkinta. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että kyseistä artiklaa on sovellettava käsiteltävässä asiassa riidanalaiseen käyttöoikeussopimukseen, koska on kyse ennen 26.7.2000 muuta kuin oikeudenmukaista tarjouskilpailumenettelyä noudattaen tehdystä julkisista palveluhankintoja koskevasta sopimuksesta (asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen kappaleen b alakohdassa tarkoitettu tilanne).

Oikeudellinen perusta on SEUT 267 artikla.

Ennakkoratkaisukysymys

”Kun otetaan huomioon (EY) N:o 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan b alakohta, [,] onko katsottava, että siinä tarkoitettujen sopimusten 30 vuoden enimmäiskestoajan alkamisajankohta on [:]a) ajankohta, jolloin sopimus on tehty tai laadittu[, b) ajankohta, jolloin kyseinen säännös on tullut voimaan [, c) tämän asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa vahvistetun siirtymäkauden päättymistä seuraava päivä (3.12.2019)[,] vai d) jokin muu, Euroopan unionin tuomioistuimen asiamukaiseksi katsoma päivä?”

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohta.

Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan sopimuksen muuttamisesta sen voimassaoloaikana mahdollisesti johtuvien seurausten vuoksi voi olla välttämätöntä tarkastella direktiivin 2014/24/EU 81 artiklaa ja direktiivin 2014/25/EU 90 artiklaa, joissa, vaikka ne eivät olekaan suoraan sovellettavia, esitetään unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö mainittujen muutosten vaikutuksista.

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Julkisen sektorin hankintasopimuksista annetun lain koonnoksesta 14.11.2011 annettu kuninkaan asetus 3/2011 (Real Decreto Legislativo 3/2011, de 14 de noviembre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Contratos del Sector Público; 224 §:n 1 momentti).

Julkisia hankintoja koskevan lain yleisasetuksesta 12.10.2001 annettu kuninkaan asetus 1098/2001 (Real Decreto 1098/2001, de 12 de octubre, por el que se aprueba el Reglamento general de la Ley de Contratos de las Administraciones Públicas; 109 §).

Siviililaki (Código Civil; 4 § ja 1939 §).

Julkisen sektorin oikeudellisesta järjestelmästä 1.10.2015 annettu laki 40/2015 (Ley 40/2015, de 1 de octubre, de Régimen Jurídico del Sector Público; 32 §:n 3 momentti).

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

1 A Coruñan kunnanvaltuusto teki 1.12.1986 päätöksen sopimuksenteosta COMPANÍA DE TRANVIAS DE LA CORUÑAN kanssa kaikkien kantajan hallussa olevien kaupunkiliikenteen linjojen yhdistämiseksi yhteen käyttöoikeussopimukseen. Käyttöoikeussopimus A Coruñan keskustan alueen kaupunkijoukkoliikenteen ainoasta linjaverkosta allekirjoitettiin 6.2.1987 kantajan ja vastaajan kesken, ja siitä tehtiin notaarin vahvistama asiakirja 15.5.1987. Sopimuksessa määrättiin ainoaksi kaikkien palvelujen päättymispäiväksi 31.12.2024. Samat sopimuspuolet allekirjoittivat 5.7.1996 sopimuksen, jolla sisällytettiin aikaisempaan sopimukseen uusi rantakatua pitkin kulkevan raitiojoukkoliikenteen lisäpalvelu, jonka päättymispäivä on sama.

2 Vastaaja toimitti 18.10.2016 kantajalle ilmoituksen, jossa todettiin, että asetuksen 1370/2007 mukaisesti myönnetty käyttöoikeus päättyy lakisääteisesti ajankohtana, jolloin se on ollut voimassa 30 vuotta sen myöntämispäivästä alkaen, ja antoi kantajalle mahdollisuuden tulla kuulluksi 15 päivän määräajan kuluessa. Kantaja esitti väitteensä 2.11.2016 ja ilmoitti niissä seuraavaa: a) ei ole kyse lakisääteisestä päättymisestä vaan sopimuksen purkamisesta, ja b) oikeusvarmuuden ja yhdenvertaisuuden periaatteen mukaan ei pidä katsoa, että asetuksen 1370/2007 8 artiklassa vahvistettu 30 vuoden enimmäiskesto aika on alkanut sopimuksen tekopäivänä vaan jonakin konkreettisena päivänä. Kantaja näkemyksen mukaan tämän päivän on oltava joko 3.12.2009, jolloin asetus tuli voimaan, tai 26.7.2000, asetuksen 8 artiklassa vahvistettu yksiselitteinen päivä. Vaihtoehtoisesti kantaja vetoaa siihen, että jos katsotaan, että 30 vuoden enimmäiskesto aika alkaa siitä, kun sopimus on tehty, kyseiseen sopimukseen vuonna 1996 tehty muutos vastaa uutta sopimusta, jolloin sopimuksen voimassaolo jatkuu vuoteen 2026 asti (asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan viimeisessä kappaleessa tarkoitettu tilanne).

3 Vastaaja teki 30.11.2016 päätöksen, jossa se päätti kantajaan kohdistuen määrätä käyttöoikeussopimuksen jatkoksi enintään kaksi vuotta asetuksen 5 artiklan 5 kohdan mukaisesti ja tiedustella Euroopan komissiolta kantajan esityksestä kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltuvuudesta sen määrittelemiseksi, voidaanko käyttöoikeuden enimmäiskesto pidentää sopimuksessa määrättyyn voimassaolon päättymispäivään asti. Kantaja teki hallinnollisen oikaisuvaatimuksen, jonka vastaaja hylkäsi 2.6.2017 tekemällään päätöksellä.

Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian asianosaisten keskeiset perustelut

4 Kantaja esittää riidanalaisen päätöksen lainvastaisuuden perusteeksi seuraavat seikat:

- i) päätös on pätemätön, koska lakisääteistä menettelyä ei ole noudatettu; kantaja vetoaa julkisen sektorin hankintasopimuksista annetun lain koonnoksesta 14.11.2011 annetun kuninkaan asetuksen 3/2011 224 §:ään ja julkisia hankintoja koskevan lain yleisasetuksesta 12.10.2001 annetun kuninkaan asetuksen 1098/2001 109 §:ään ja väittää, että vastaaja on ainoastaan toimittanut ilmoituksen, jossa todetaan, että käyttöoikeuden jatko on kaksi vuotta, sekä sen asetuksista 1370/2007, ja erityisesti sen 8 artiklasta, tekemä tulkinta;
- ii) erimielisyys asetuksen 1370/2007, ja erityisesti sen 8 artiklan 3 kohdan, tulkinnasta;
- iii) kantaja väittää lisäksi, että vaikka hyväksyttäisiin näkemys, jonka mukaan asetuksen 1370/2007 mainitun 8 artiklan oikea tulkinta velvoittaa päättämään käyttöoikeussopimuksen 30 vuoden kuluttua sen laatimisesta, enimmäiskestoaja täyttyy vasta vuonna 2024, koska vuonna 1994 tehty muutos on luonteeltaan olennainen ja vastaa uutta sopimusta; tältä osin kantaja vetoaa direktiivin 2014/24/EU 81 artiklaan ja direktiiviin 2014/25/EU 90 artiklaan ja väittää, että vaikka ne eivät ole sovellettavia asetuksen 1370/2007 ensisijaisuuden vuoksi, koska tämä on erityislaki, niissä esitetään käyttöoikeussopimusten olennaista muuttamista ja niiden vaikutuksia koskeva unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö;
- iv) toissijaisesti kantaja esittää, että jos katsotaan, että asetuksen 1370/2007 8 artiklassa tarkoitettu 30 vuoden enimmäiskestoaja alkaa siitä, kun sopimus on tehty, on pantava vireille asia käyttöoikeussopimuksen jatkamisesta irtisanomisen kohtuuttomien oikeudellisten ja taloudellisten seurausten perusteella, kun komissio on antanut hyväksyntänsä, asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

5 Vastaaja esittää riidanalaisen päätöksen lainmukaisuuden perusteeksi seuraavat seikat:

- i) mitään menettelyvirhettä ei ole, koska ei ole kyse käyttöoikeussopimuksen purkamisesta vaan SEUT 288 artiklan nojalla kaikkeen kansalliseen lainsäädäntöön ja kaikkiin sopimusehtoihin nähden ensisijaisen unionin oikeuden suorasta soveltamisesta, ja kantajalle on kuitenkin menettelyssä annettu mahdollisuus tulla kuulluksi;
- ii) asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohdassa vahvistetun 30 vuoden enimmäiskestoajan alkamispäivän määrittämisestä vastaaja esittää, että se on katsottava alkavaksi käyttöoikeussopimuksen teosta;

- iii) vastaaja kiistää, että asiassa olisi sovellettava sopimusten olennaista muuttamista koskevaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, koska tällä pyritään takaamaan avoimuuden ja tarjoajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet ja siten välttymään sopimuksen muuttamiselta sitä täytäntöön pantaessa muuttamalla sopimuksen kohdetta ja/tai osapuolten velvoitteita, jolloin ei täytetä tosiasiallisten tai mahdollisten tarjoajien odotuksia hankintamenettelyyn osallistumisen tai sopimuksen teon ajankohtana, tilanne, joka vastaajan mukaan ei ainoastaan poikkea käsiteltävän asian tilanteesta vaan on myös sen vastainen.
- iv) asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohdassa vahvistetun poikkeuksen soveltamisesta vastaaja ilmoittaa, että se on esittänyt 17.4.2017 Euroopan komissiolle tiedustelun, mutta ei pyytääkseen hyväksyntää jatkamiselle mainitun poikkeuksen perusteella vaan selvittääkseen, mitkä olisivat komission perusteet tämän hyväksynnän antamiselle. Vastaaja väittää, että kyseisen poikkeuksen soveltamiselle asetetut edellytykset eivät täyty, konkreettisesti käyttöoikeuden kyseisen päättämisen taloudelliset seuraukset, ja esittää, että koska on kyse lakisääteisestä päättämisestä eikä säädöksessä ole mitään mainintaa korvauksesta, julkisen sektorin oikeudellisesta järjestelmästä 1.10.2015 annetun lain 40/2015 32 §:n perusteella siihen ei ole aihetta. Vastaaja lisää, että koska kantaja ei kuitenkaan esitä mitään korvausvaatimusta, tätä kysymystä ei ole syytä tarkastella.

6 Ennakkoratkaisupyyntöön esittämisestä kantaja ilmoittaa, että asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun 30 vuoden enimmäiskestoajan on katsottava alkaneen 3.12.2009, ja tämän tueksi se vetoaa Consiglio di Stato (Italia) 12.6.2017 asian Autolinee Toscane SpA/Mobit Soc.cons.arl (asia C-351/17) ennakkoratkaisupyyntöön sellaisena kuin se on esitetty, julkisasiamiehen asiaan C-351/17 yhdistetyssä asiassa C-350/17 esittämään ratkaisuehdotukseen, Ranskan hallituksen Suur-Pariisia koskevan lakiesityksen nro 1961 yhdenmukaisuutta asetuksen 1370/2007 kanssa tiedustelemaan parlamentin jäsenen esittämään kysymykseen E 6628/09 annettuun vastaukseen, sekä eri huomioihin asetuksen taannehtivista vaikutuksista mukaan lukien mahdollinen vaikutus oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteisiin.

7 Vastaaja puolestaan esittää tästä, että asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun 30 vuoden enimmäiskestoajan on katsottava alkavan sopimuksen tekopäivästä, ja tämän tueksi se vetoaa kirjeeseen, jonka liikenteen ja liikkumisen pääosaston virkamies Bárbara Jankovek on lähettänyt Ayuntamiento de A Coruñaalle ja jossa vahvistetaan, että kyseinen enimmäiskestoalka alkaa siitä, kun sopimus on tehty. Se vetoaa myös Ranskan hallituksen Suur-Pariisia koskevan lakiesityksen nro 1961 yhdenmukaisuutta asetuksen (EY) N:o 1370/2007 kanssa koskevaan parlamentin jäsenen esittämään kysymykseen E 6628/09 annettuun vastaukseen, mutta sen tulkinta kyseisestä vastauksesta on täysin päinvastainen kuin kantajan tulkinta; Espanjan yleisten töiden ministeriön 21.10.2008 päivättyyn kertomukseen, jossa todetaan, että 30 vuoden enimmäiskestoajalla tarkoitetaan käyttöoikeuden voimassaoloa sen myöntämisestä alkaen ja että tämä voi jatkua sen voimassaolon päättymiseen saakka,

mutta enintään 30 vuoden ajan, ja Autoridad Catalana de Competencian (Katalonian kilpailuviranomainen) Katalonian säännöllisen maanteitse tapahtuvan henkilökauliikenteen kilpailusta tehtyyn tutkimukseen, jossa tehdään samanlainen päätelmä.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyyntöjen perusteluista

8 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin tarkastelee kahta mahdollista poikkeusta, joiden perusteella se voisi vapautua ennakkoratkaisupyyntöjen esittämismäärästä, ja päättää, että kumpikaan niistä ei päde käsiteltävään asiaan.

9 Esiin nouseva kysymys ei ensinnäkään ole samanlainen kuin josta on jo aiemmin annettu ennakkoratkaisu vastaavallisessa asiassa. Ainoa tiedossa oleva viite ennakkoratkaisukysymykseen, jonka kohteena on asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohta, on Consiglio di Stato (ylin hallintotuomioistuin, Italia) 12.6.2017 asiassa Autolinee Toscane SpA/Mobit Soc.cons.arl (asia C-351/17) esittämä ennakkoratkaisupyyntö, jota unionin tuomioistuin ei ole vielä ratkaissut, mutta josta kuitenkin on jo annettu julkisasiamiehen ratkaisuehdotus. Tässä Consiglio di Stato esittämässä ennakkoratkaisupyyntöä on kuitenkin omaksuttu näkemys, jonka mukaan asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu 30 vuoden enimmäiskestoalka alkaa kyseisen asetuksen voimaantulopäivästä, minkä vuoksi tämä seikka ei ole ennakkoratkaisupyyntöjen kohteena vaan että sen neljännen ennakkoratkaisukysymyksen kohteena on ainoastaan 30 vuoden määräajan mainitun vähentämisen vaikutukset, ja konkreettisesti se, korjaantuuko alkuperäinen 5 artiklan säännösten noudattamisen laiminlyönti pelkällä käyttöoikeussopimuksen voimassaoloajan lyhenemisellä 30 vuoteen.

10 Toiseksi käyttöoikeussopimuksen 30 vuoden enimmäiskestoalkaa koskevalle asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan sanamuodolle, kun otetaan huomioon ainoastaan tämä säännös, ei voida antaa vain yhtä ainoaa tulkintaa. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on vahvistettu niin sanotun acte claire –teorian, mukaisesti, että kansallisen tuomioistuimen tehtävän on arvioida, onko unionin oikeuden säännöksen tulkinnasta perusteltuja epäilyjä, ja näin se voi katsoa, että ennakkoratkaisukysymyksen esittäminen ei ole tarpeen, kun se, miten unionin oikeutta on sovellettava, on niin ilmeistä, ettei se jätä tilaa vähäisellekään perustellulle epäilylle siitä, miten sitä on tulkittava ja sovellettava, mutta vain silloin, jos kansallinen tuomioistuin päättää, että asia olisi yhtä ilmeinen ja selvä myös muiden jäsenvaltioiden tuomioistuimille ja unionin tuomioistuimelle (tuomio 6.10.1982, Sri CILFIT ja Lanificio di Gavardo SpA c. Ministero della Sanità, asia 238/81, ja tämän ennakkoratkaisupyyntöjen esittämismäärästä ulottuvuutta enemmän rajoittavan tulkinnan osalla tuomio 9.9.2015, Ferreira da Silva, asia C-160/14).

11 Käsiteltävässä asiassa epävarmuutta aiheutuu kuitenkin ennen kaikkea asetuksen 8 artiklan 3 kohdan tekstistä itsestään, jossa ei ilmoiteta konkreettisesti, mikä on päivä, jolloin 30 vuoden enimmäiskestoajan katsotaan alkaneen, minkä vuoksi kolme

vaihtoehtoa ovat mahdollisia. i) katsoa, että sopimuksen 30 vuoden enimmäiskesto aika alkaa siitä, kun sopimus on tehty, (taannehtivuus enimmillään), jolloin tämä tulkinnan perusteella sopimukset päättyisivät 30 vuoden kuluttua siitä, kun ne on tehty, eli sopimukset, jotka on tehty ennen 3.12.1979 päättyisivät asetuksen voimaantullessa ja kyseisen päivän jälkeen tehdyt sopimukset sitä mukaa kuin 30 vuoden määräaika täyttyy; ii) katsoa, että tämä 30 vuoden enimmäiskesto aika alkaa asetuksen voimaantulosta (taannehtivuus vähimmillään), ja iii) katsoa 8 artiklan 3 kohdan b alakohtaan sisältyvän säännöksen perusteella, että kyseinen aika alkaa 26.7.2000.

12 Epävarmuutta lisää se, ettei komissio ole antanut selkeää vastausta tähän kysymykseen. Täten

- A) Asetusta (EY) N:o 1370/2007 koskevista tulkitsevista suuntaviivoista annetussa komission tiedoksiannossa ei viitata ollenkaan tähän seikkaan ja 8 artiklan 3 kohdasta ilmoitetaan ainoastaan sen d alakohdan loppuosaa koskeva tulkinta;
- B) Vastaus, joka on annettu parlamentin jäsenen esittämään kysymykseen E 6628/09, joka koskee Ranskan hallituksen Suur-Pariisia koskevan lakiesityksen nro 1961 yhdenmukaisuutta asetuksen 1370/2007 kanssa, kun kyseisellä lakiesityksellä oltiin tekemässä päätös julkisten yritysten SNCF:n ja RATP:n kanssa linja-autojen, raitiovaunujen ja metron liikennelinjojen yksinoikeudellisesta käyttöoikeussopimuksesta, voidaan ymmärtää niin, että se vahvistaa vaihtoehtoa iii), eli että mainitun määräajan katsotaan alkavan 8 artiklan 3 kohdan b alakohtaan sisältyvän säännöksen perusteella 26.7.2000. Vastaus ei kuitenkaan ole yksiselitteinen, koska aluksi todetaan, että ilmoitus on yleisluonteinen niin, että lisäksi voidaan tulkita niin, että viimeisimmän, ennen 25.7.2000 allekirjoitetun sopimuksen päättymispäivä ei voi olla 25.7.2030 jälkeen, mutta että kaikki tätä päivää edeltävät ja ilman kilpailumenettelyä tehdyt sopimukset eivät voi olla voimassa pidempään kuin 30 vuotta sen jälkeen, kun ne on tehty;
- C) liikenteen ja liikkumisen pääosaston virkamies Bárbara Jankovekin Ayuntamiento de A Coruñalle lähettämää kirjettä, jossa vahvistetaan, että riidanalainen 30 vuoden enimmäiskesto aika alkaa siitä, kun sopimus on tehty, ei sen tekijästä johtuen voida pitää komission muodollisena kantana — se ei ole komission eikä edes komission jäsenen kanta —, eikä sitä näiden samojen syiden vuoksi voida pitää varsinaisena tulkintana tästä eikä siis hyväksyä tulkintaa koskevana ohjeena;
- D) lisäksi tämän kirjeen ja parlamentin jäsenen esittämään kysymykseen E 6628/09 komission antaman vastauksen välisestä ristiriidasta 14.7.2017 parlamentissa esitettyyn espanjalaisen Euroopan parlamentin jäsenen José Blancon kysymykseen P 4849/17 komissio vastasi 4.9.2017 seuraavasti: ”unionin tuomioistuin voisi selvittää arvoisan parlamentin jäsenen esittämää kysymystä Italian Consiglio di Stato unionin tuomioistuimelle esittämän ennakkoratkaisupyyntöön puitteissa (asia C-350/17). Komissio odottaa tässä

asiassa annettavaa ratkaisua”. Tämän perusteella voidaan väittää, ettei komissiolla tällä hetkellä ole tulkintaperustetta käsiteltävään kysymykseen.

13 Viimeisenä on julkisasiamiehen kyseisessä asiassa äskettäin antama ratkaisuehdotus ja siinä todetaan seuraavaa: ”76. Näin ollen asetuksen (EY) N:o 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitetaan sopimusta, joka RATP:llä on Ranskassa, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on korostanut. 77. Tämän asetuksen 8 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaan tällaisten sopimusten soveltamista voidaan jatkaa niiden voimassaolon päättymiseen saakka, mutta enintään 30 vuoden ajan. 78. On valitettavaa, että viimeksi mainitussa säännöksessä ei täsmennetä 30 vuoden määräajan lähtökohtaa, kuten Mobit ja komissio ovat korostaneet. Teoriassa voidaan ajatella useita lähtökohtia, kuten päivämäärää, jona komissio esitti alun perin ehdotuksensa (26.7.2000), kuten Mobit on ehdottanut asetuksen (EY) N:o 1370/2007 voimaantulopäivää (3.12.2009), tämän asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa vahvistetun siirtymäkauden päättymistä seuraavaa päivää (3.12.2019), asianomaisen sopimuksen tekopäivää tai myös tämän sopimuksen voimaantulopäivää. 79. Katson kuitenkin, että asetuksen (EY) N:o 1370/2007 voimaantulopäivää on pidettävä tämän 30 vuoden määräajan lähtökohtana seuraavista kahdesta syystä. Yhtäältä kyseiseen sopimukseen liittyvän päivämäärän käyttäminen ei mahdollistaisi yhtenäisen ratkaisun soveltamista kaikkiin tämän asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin sopimuksiin. Tällaisesta tilanteesta aiheutuisi soveltamisvaikeuksia toimivaltaisille viranomaisille ja oikeudellista epävarmuutta liikennealalla toimiville liikenteenharjoittajille. 80. Toisaalta korostan, että tämä säännös koskee kaikkia ennen tämän asetuksen voimaantulopäivää 3.12.2009 tehtyjä sopimuksia. Näin ollen on mielestäni kohtuullista katsoa, että tämä päivämäärä on myös lähtökohtana tämän asetuksen 8 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa vahvistetulle 30 vuoden määräajalle kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen sopimusten osalta, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ja Ranskan hallitus ovat olettaneet. 81. On siis katsottava tämän sovellettavia säännöksiä koskevan tulkinnan perusteella, että tämä 30 vuoden määräaika päättyy 3.12.2039. 82. Tämä tuomioistuin tiedustelee neljännellä kysymyksellään, voidaanko Ranskan valtion RATP:n kanssa tekemään sopimukseen soveltaa asetuksen (EY) N:o 1370/2007 8 artiklan 3 kohdassa vahvistettua siirtymäkauden järjestelyä siitä huolimatta, että tämän sopimuksen voimassaoloaika päättyy 31.12.2039 eli myöhemmin kuin 30 vuoden määräaika, joka päättyy 3.12.2039. 83. Mobit vetoaa tässä yhteydessä siihen, että RATP:n kanssa tehty sopimus ei ole kestoensa vuoksi edellä mainitun säännöksen mukainen. Tämä kanta näyttää kuitenkin perustuvan epäselvyyteen, joka vallitsee tämän siirtymäkauden järjestelyn soveltamisedellytysten ja vaikutusten välillä. 84. Asetuksen (EY) N:o 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuodosta näet ilmenee yhtäältä, että kyseistä siirtymäajan järjestelyä sovelletaan kaikkiin sopimuksiin, jotka on tehty ennen päivämäärää 3.12.2009, niiden kestosta riippumatta. Toisaalta kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa ei täsmennetä tämän järjestelyn piiriin kuuluvan sopimuksen tyyppiä vaan kyseisen järjestelyn vaikutukset ja kesto. 85. Tämän merkityksellisten säännösten tulkinnan mukaan ei ole epäilystä siitä, että Ranskan valtion RATP:n kanssa tekemään sopimukseen voidaan soveltaa asetuksen (EY) N:o 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan siirtymäkauden järjestelyä siitä huolimatta, että tämän

sopimuksen voimassaolo päättyy 31.12.2039, kuten Autolinee Toscane, RATP, Regione Toscana, Ranskan ja Portugalin hallitukset sekä komissio ovat esittäneet. Kyseiseen sopimukseen voidaan kuitenkin soveltaa kyseistä järjestelyä vain tämän asetuksen 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa säädetyn 30 vuoden määräajan aikana, ja tämä määräaika päättyy 31.12.2039. 86. Asetuksen (EY) N:o 1370/2007 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa voidaan soveltaa RATP:n kanssa tehdyn sopimuksen kaltaiseen sopimukseen vasta 4.12.2039 lukien. Tätä siirtymäkauden järjestelyn verrattain pitkää kestoa voidaan selittää muun muassa sillä, että neuvoston sisällä oli vaikeaa päästä sopimukseen tämän asetuksen antamisesta. 87. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa ensimmäiseen ja neljänteen kysymykseen seuraavasti. Asetuksen (EY) N:o 1370/2007 8 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että tämän asetuksen 5 artiklan 2 ja 3 kohtaa ei voida soveltaa 31.12.2039 päättyvän 30 vuoden määräajan aikana kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettuun sopimukseen, vaikka tämän sopimuksen voimassaolo päättyy 31.12.2039 jälkeen.”

14 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin huomioi, i) että tässä julkisasiamiehen ennakkoratkaisussa myönnetään, että asetuksen 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan teksti ei mahdollista vain yhtä tulkintaa, vaan, ainakin teoriassa, useita vaihtoehtoja, ja ii) että siitä huolimatta, että julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset ovat huomattavana apuna unionin tuomioistuinten päätöksille, ne ovat vain viitteitä siitä, millaisia EUTI:n lopulliset päätökset mahdollisesti ovat, eivätkä ne sido tätä.

15 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että SEUT 267 nojalla sen on esitettävä unionin tuomioistuimelle seuraava ennakkoratkaisukysymys:

”Kun otetaan huomioon (EY) N:o 1370/2007 8 artiklan 3 kohdan b alakohta, [,] onko katsottava, että siinä tarkoitettujen sopimusten 30 vuoden enimmäiskestoajan alkamisajankohta on [:]a) ajankohta, jolloin sopimus on tehty tai laadittu[,] b) ajankohta, jolloin kyseinen säännös on tullut voimaan[,] c) tämän asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa vahvistetun siirtymäkauden päättymistä seuraava päivä (31.12.2019)[,] vai d) jokin muu, Euroopan unionin tuomioistuimen asiamukaiseksi katsoma päivä?”